

Radovan Vukadinović

SILA I INTERESI
VANJSKA POLITIKA SAD

Politička biblioteka 1, Centar za kulturnu djelatnost omladine, Zagreb 1972, 398

Uloga Sjedinjenih Američkih Država u međunarodnim odnosima sigurno je značajan faktor, bez kojeg je nemoguće analizirati događaje u međunarodnim zbivanjima i razvoju. Ta uloga postepeno jača i postaje dominantna, pogotovu nakon napuštanja doktrine »Amerika — Amerikancima«. I prije Prvoga svjetskog rata, a pogotovu poslije Drugoga svjetskog rata Sjedinjene Američke Države izbijaju u prvi plan u hijerarhiji međunarodnih odnosa. Njihov ekonomski položaj, snaga i politički utjecaj, reflektira se u zavisnosti mnogih zemalja i danas.

Prema riječima autora, pisati o Sjedinjenim Američkim Državama, posebice o njihovoj vanjskoj politici, nije jednostavno ni lako. Stoga bi ova knjiga kao prvo djelo takve vrste u nas, trebala poslužiti ne samo studentima političkih i društvenih znanosti nego i drugim studentima i svim onim ljudima koji se zanimaju za probleme suvremenih međunarodnih odnosa.

Knjiga imade tri dijela. U prvom dijelu »Pax Amerikancima« autor daje sumaran prikaz američkih vanjsko-političkih kretanja, proširenja njena interesa i realizacije njene vladajuće uloge nakon Drugoga svjetskog rata. Posebno velike zasluge u tome imao je predsjednik Truman, koji se između ostaloga, služio i atomskom bombom kao najjačim simbolom američke svemoći, što se u krajnjoj liniji svodilo na antikomunizam i zaoštavanje hladnog rata. Dominirala su dva osnovna vanjskopolitička cilja: »globalno proširenje američkog utjecaja i penetracije i maksimalno suzbijanje mogućnosti djelovanja druge sile — Sovjetskog Saveza, odnosno komunizma« (str. 30).

U drugom dijelu, »Institucije i akteri vanjskopolitičkog djelovanja«, autor izlaže mehanizam donošenja vanjskopolitičkih odluka, koji nastaje ne samo u institucionalnim okvirima (Izvršni ured predsjednika, State Department, Centralna obavještajna agencija, i dr.) nego i prikazivanjem najvažnijih aktera američkog vanjsko-političkog djelovanja i odlučivanja (npr. vojno-industrijski kompleks).

Treći dio, »Glavni pravci američke vanjsko-političke akcije«, jest analiza uloge i mjesta Sjedinjenih Američkih Država. Vidi se da su glavni pravci američke akcije usmjereni na odnose s istočno-evropskim zemljama i zapadnim saveznicima. Odnosi s Narodnom Republikom Kinom i SSSR-om zauzimaju centralno mjesto. Sve ostale akcije i djelovanja na drugim područjima promatraju se isključivo u kontekstu odnosa velesila.

Današnji svijet, prema riječima autora, ispunjen je još uvijek silom i interesima velikih država. Pun je promjena, kvalitativnih i kvantitativnih preobražaja, pa velike sile moraju korigirati, čak bitno mijenjati svoju vanjsko-političku strategiju. Postojeća snaga i položaj Sjedinjenih Američkih Država nisu više dovoljna garancija za uspješnu realizaciju općih interesa. Sjedinjene Američke Države, također, moraju naći svoje mjesto u međunarodnoj zajednici i provesti proces prilagođavanja uvjetima suvremenog razvoja.

Vladimir Kušan

Aleksandar Todorović

SOCIOLOGIJA MALOLETNIČKE
BANDE

Radnički univerzitet »Radivoj Čirpanov«, Novi Sad 1973. godine, 214 stranica

Fenomen delinkvencije veoma je aktuelan u svjetskim razmjerima. Gotovo nema područja na kojemu se on danas